

**İstanbul
Bilgi Üniversitesi**

BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

BİLİŞİM VE TEKNOLOJİ HUKUKU ÖDEVİ CEVAPLARI

Öğrenci: Meltem SEZER

Danışman: Doç. DR. M. BEDİİ KAYA

Ders: ITL 588.01

Tarih: 28.12.2025

İş dünyasının önde gelen iş kadınlarından Tuğçe ve Gizem, Mardin’de yerel olarak üretilen ürünleri internette satmak için çalışma başlatır. Tuğçe, Türkiye’nin en büyük online platformlarından olan MardinSepeti.com isimli online pazar yerinde satış yapmanın en pratik olduğunu düşünmektedir. Gizem ise RealMardin.com isimli web sitesi üzerinden doğrudan satış yapmanın pratik olduğunu düşünmektedir. Tuğçe, MardinSepeti.com platformunda satıcı hesabını oluşturur. Gizem ise RealMardin.com isimli kendi web sitesini yapmak için kuzeniyle anlaşır.

SORU 1- Tuğçe ve Gizem, internet ortamında satış yapmak için kimlerle hangi sözleşme ilişkisine girmek durumunda kalacaklardır? Tüm ihtimalleri değerlendiriniz.

Burada;

- a) Hem Türkiye’nin en büyük online platformlarından olan MardinSepeti.com isimli online pazar yerinde satış yapmayı planlayan Tuğçe,
- b) Hem de RealMardin.com isimli web sitesi üzerinden doğrudan satış yapmanın pratik olduğunu düşünen Gizem,
- c) Hem de ikisinin ortak sözleşme ilişkileri açısından

olmak üzere konuya üç farklı açıdan bakmak gerektiğini düşünüyorum.

- a) İlk olarak Tuğçe açısından bakarsak; Tuğçe bir satış yapmak istemektedir. Satış sözleşmesi hususuna, ikisinin ortak sözleşme ilişkileri açısından ayrıca (c) bendinde bakılacak olup sadece Tuğçe özelinde baktığımızda Tuğçe’nin bu satışı Türkiye’nin en büyük online platformlarından birinden yapmak istediğini görüyoruz. Bu da bizi 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da (ETK) “*Fiziki olarak karşı karşıya gelmeksizin, elektronik ortamda gerçekleştirilen çevrim içi iktisadi ve ticari her türlü faaliyet*” olarak tanımlanan elektronik ticaret ilişkisine götürmekte ve kendine özgü sözleşmesel ilişkileri ortaya çıkarmaktadır. Burada Tuğçe, Gizem’in aksine en büyük online platformlarından birinde yapmak istediği için öncelikle ETK kapsamında yer alan ve “*Elektronik ticaret pazar yerinde elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapılmasına ya da sipariş verilmesine imkân sağlayan aracı hizmet sağlayıcı*” olarak tanımlanan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı (ETAHS) ile bir sözleşme yapması gerekmektedir. Burada ETAHS ile Tuğçe’nin arasında bir e-ticaret pazar yer sözleşmesi olarak nitelendirilebilecek

“**aracılık sözleşmesi**” söz konusu olacaktır.¹ Tuğçe burada bir ETAHS ile aracılık sözleşmesi imzalayarak kendi ürünlerini internet ortamında satacağından ETK’da “*Elektronik ticaret pazar yerinde ya da kendine ait elektronik ticaret ortamında mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapan ya da sipariş alan hizmet sağlayıcı*” tanımı ile düzenlenen elektronik ticaret hizmet sağlayıcısı (ETHS) sıfatına haiz olacaktır. Bu sözleşmenin şekil bakımından haksız ticarî uygulama sayılmaması için yazılı ve elektronik ortamda yapılması, hukuki nitelik açısından atipik olup tarafların nitelikli iş görme edimlerini içeren hak ve yükümlülüklerini tam ve eksiksiz belirlemesi, sonuçta bir ETAHS olan platform ile ve ETHS olan Tuğçe’nin tacir olmaları nedeniyle ücretin açıkça belirlenmesi ve burada yapılacak ücret ödemesinin ne şekilde ya da hangi ödeme kuruluşları ile yapılacağına açıkça yer alması ve son olarak bu aracılık sözleşmesinin sonlanma kısıtlanması, askıya alınması, sonlanması ve değiştirilmesi konusunda hükümlerin de eklenmesi önem arz edecektir.

- b) RealMardin.com isimli web sitesi üzerinden doğrudan satış yapmanın pratik olduğunu düşünen Gizem ise kuzeniyle anlaşma sağlamıştı. Burada Gizem ETK bakımından ETHS sıfatına taşıyacak olup, doğrudan tüm hukuki, teknik ve operasyonel sorumluk kendisine ait olacaktır. Gizem’in öncelikle kuzeni ile arasında bir eser sözleşmesi niteliğinde olan “**Web Sayfası Tasarımı, Geliştirilmesi ve Bakımı**” na yönelik bir sözleşme imzalaması uygun olacaktır. Bunun yanında herhangi bir marka ihlali yapmadığını kontrol ederek RealMardin.com ismi ve uzantıyı kullanarak bir domain tescil ettirmesi ve bu web sayfası için domain hosting hizmeti satın almak için “**hosting hizmet sözleşmesi**” imzalaması gerekecektir. Web sayfasının isminin uluslararası sınai mülkiyet hukuku kapsamında İspanya ulusal takımlarından Real Madrid ile oldukça benzerlik gösterdiğinden marka başvurusu yapması uygun olacaktır düşüncesindeyim ve bu konuda da bir hizmet almak ister ise Bir Marka Patent Şirketi ile “**Hizmet sözleşmesi**” imzalayarak ilerlemesi söz konusu olabilecektir. Ayrıca Gizem site üzerinde ödeme sistemlerini de kendi kuracağından bu ödeme sistemlerine yönelik ilgili bankalar veya ödeme kuruluşları ile “**Ödeme sistemleri sözleşmesi**” imzalamak durumunda kalacaktır. Bunlara ek olarak Gizem’in sayfa web sayfası üzerinde kişisel verilerin korunmasına yönelik süreçler ile de karşı karşıya kalması söz konusu olabileceğinden bu yönde alması gereken bir hizmet için bir avukat ya da bilgi güvenliği firması ile “**danışmanlık sözleşmesi**” imzalaması da uygun olacaktır.

- c) Her iki iş kadını da yukarıda bahsedilen sözleşmelere ek olarak;

¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. **SİRİŞ B.**, Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcının Hukukî Niteliği Ve Sorumluluğu Doktora Tezi, 2025.

- a. Borçlar Kanunu 207. madde bakımından ilgili platformlarda satıcı ve alıcı/müşteri grubu arasında bir satış yapacaklarından bir satış sözleşmesi imzalanması söz konusu olacaktır. Bu satış sözleşmesinin de satılan mal, bedel ve tarafların anlaşması olmak üzere üç unsuru olacaktır. Burada Tuğçe taraf olarak satıcı sıfatına haizdir. Alıcı sıfatı bu aşamada bilinmese de satış sözleşmesinin üç unsuru tamamlanınca öncelikle satıcı ve alıcı arasında imzalanacak bir mesafeli satış sözleşmesi taslağının hazırlanması ve bu sözleşme ilişkisine girilmesi gerekecektir. Genel olarak **“üyelik/kullanıcı sözleşmesi”** olarak adlandırılan bu sözleşmeler ile e-ticaret pazar yerinin işleyişi ve uyulması gereken kurallar açıklanmaktadır.²
- b. Her iki tarafta ürünlerin gönderimi için bir lojistik firması ile anlaşma yapmak durumunda kalabileceklerdir. Tuğçe açısından bu ETAHS ile arasında imzalanan sözleşmeye konulabilecek bir hükümle de çözülebilecek olsa da tarafların bir şekilde lojistik hizmetlerini çözmeleri için kargo ve PTT gibi firmalar ile **“lojistik sözleşmeleri”** imzalamaları gerekebilecektir.
- c. Bu sözleşmelere ek olarak menfaatini zarara uğratan bir tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmek için “mesleki sorumluluk sigortası” vb **“sigorta sözleşmeleri”** imzalamaları gerekebilecektir.
- d. Her iki iş kadını da yanında bir personel çalıştırmayı planlıyor ise bu personel ile aralarında **“iş sözleşmesi”** imzalamaları gerekebilecektir.
- e. Her iki iş kadını da reklam verme ihtiyaçları olduğunu düşünürlerse ilgili hizmet verenler ile “pazarlama ve tanıtım sözleşmesi” imzalayarak hareket etmeleri gerekebilecektir.

SORU 2- Tuğçe ve Gizem’in tercihlerinin hukuki ve teknik avantajları ve dezavantajları nelerdir? Tüm ihtimalleri değerlendiriniz. Etraflıca tartışınız.

Tuğçe, Türkiye’nin en büyük online platformlarından olan MardinSepeti.com isimli online pazar yerinde satış yapmanın en pratik olduğunu düşünerek bir ETAHS ile aracılık sözleşmesi imzalayarak Gizem ise RealMardin.com isimli web sitesi üzerinden doğrudan satış yapmanın pratik olduğunu düşünerek ilgili sözleşmeleri imzalayarak süreçleri yöneteceklerdir.

Burada Tuğçe, bir ETAHS ile çalışmayı tercih ettiğinden domain, hosting, kişisel veriler kapsamındaki yükümlülükler, ödeme sistemleri, belki lojistik hizmetleri gibi hukuki olarak

² SİRİŞ B., Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcının Hukukî Niteliği ve Sorumluluğu Doktora Tezi, 2025. S.124

sözleşmesel birçok yükümlülüğü ETAHS'ye devredebilmektedir. Teknik açıdan ise bir web sayfası tasarımı ve hosting hizmeti satın alınması gibi operasyonel ve teknik süreçler ile karşı karşıya kalmayacağından bu konularda karşı karşıya kalabileceği müşteri şikâyeti ve hizmet aksamadaki yükümlülüğü gibi hususlarda sorumluluğu söz konusu olmayacaktır. Bununla birlikte Tuğçe öncelikle mevzuatta kazuistik düzenlemeler ile yükümlülük altına giren içeren ETAHS karşı bir bağımlılığı söz konusu olacaktır. Buna göre aracılık sözleşmesine ilişkin ek bir komisyon ücreti ödemek zorunda kalacağı aşıkardır. Genel işlem şartı da sayılabilecek ETAHS'nın tek taraflı olarak sözleşmeye eklediği bazı hükümlerde değişikliğe gitme şansı söz konusu olamayabilecektir. Şekil ve içerik açısından ETAHS'nın çerçevesini belirlediği sınırlar içinde hareket edebilecek olup ödemelerdeki vadeler ve öne çıkarmak istediği ürünlerdeki markaların görünürlüğü, ETAHS ile sözleşmesinin sona ermesi halinde müşteriler nedeniyle önemli menfaatler elde ediyorsa (örn: müşteri yorumları) bu menfaatlerini kaybetmesi söz konusu olabilecektir.

Gizem açısından baktığımızda da öncelikle yaptığı satışlar nedeniyle bir aracılık komisyonu ödeme yükümlülüğü altında kalmayacaktır. Öne çıkarmak istediği ürünlerinde zaman ve durumlara göre farklılıklar yaratabilecek, operasyonel ve teknik esnekliğe sahip olabilecektir. Müşteriler ile doğrudan bir iletişim kurabildiğinden pazarlama ve operasyonel stratejilerini daha rahat kurgulayabilecektir. Bununla birlikte hukuki olarak birinci soruda bahsi geçen her bir sözleşme ile bire bir ilgilenme yükümlülüğü altında olacak olup buna bağlı olarak kişisel verilere ilişkin Politikaların, prosedürlerin, envanter ve aydınlatma metinlerinin sorumluluğu da kendisinde olacaktır. Teknik ve operasyonel olarak ödeme süreçleri, lojistik süreçler gibi süreçleri de kendisi yöneteceğinden ek bir zaman ve maliyet kaybı söz konusu olabilecektir.

Bununla birlikte yıl içinde *“iptal ve iadeler hariç olmak üzere, aracılık hizmetlerini sundukları elektronik ticaret pazar yerlerinde belirli bir zaman diliminde gerçekleştirilen sözleşme ve verilen siparişler için düzenlenmesi gereken nihaî fatura veya fatura yerine geçen belge değerlerinin toplamını yaptıkları net işlem”*i ifade eden net işlem hacmini düzenli olarak kayıt ve takip etme yükümlülüğü bulunmakta eğer net işlem hacmi 2025 yılı için 53.475.366.450 TL'yi³ geçmesi söz konusu olursa kendisine ek yükümlülükler getirecek orta ölçekli EHS tanımında dahil olacağını bilmelidir.

³ <https://turkishlawblog.com/insights/detail/e-ticaret-mevzuatinda-meydana-gelen-gelismeler-18032025> (E.T. 21.12.2025).

SORU 3- Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılara getirilen elektronik ticaret lisansı uygulamasının yerindeliliğini ve hukukiliğini etraflıca tartışınız.

ETK’da 2022 yılında gerçekleştirilen değişiklikler ile eklenen Ek Madde 4 ile getirilen “*Bir takvim yılındaki net işlem hacmi on milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adedin üzerinde olan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, faaliyetine devam edebilmek için Bakanlıktan lisans almak ve lisansını yenilemek zorundadır. Lisans alma başvurusu, hadlerin aşıldığı tarihi izleyen takvim yılının; lisans yenileme başvurusu ise eşikler aşıldığı sürece her takvim yılının mart ayı içinde yapılır*” hükmü uyarınca mevzuata yeni dahil edilen aktörlere özgü yükümlülükler belirlenmiştir. Buna göre ETAHS’lerin faaliyetlerini sürdürebilmek için lisans alma ve bunları yenileme zorunluluğu bulunmaktadır.

2022 yılına kadar elektronik ticarete serbest ticaret söz konusu ile ETK’da 4. Madde ile lisans alma yükümlülüğü gelmiş ve elektronik ticaret faaliyetleri izne ve lisansa tâbi bir alan hâline getirilmiştir. Bu değişikliğin altında yatan sebebe baktığımızda 2020 yılında hayatımıza giren pandemi ile birlikte online alışveriş platformlarının beklenenin çok üzerinde büyümesini gerekçe gösterebiliriz. Burada tartışılması gereken nokta teknolojiye göre mi hukuku hukuka göre mi teknoloji kavramıdır. 2022 yılında yapılan düzenleme aslında Trendyol’un inanılmaz büyümesi sonrasında gerçekleşen bir reaksiyon yasasıdır.

Burada hukuki olarak büyümeyi cezalandıran bir yaklaşım olduğunu söylemek yanlış olmaz. Burada elektronik ticaretteki büyüme fiziki ticareti etkilemiş ve rekabet hukuku açısından tepki doğuracak bir durum oluşmasına neden olmuştur.

Aracı hizmet sağlayıcılarının büyümesi ile ETK’da hukuki düzeyde taraf ilişkileri de farklılaştı. 2022 öncesinde tüm tarafları eşit şekilde tacir gören ve bu tacirin basiretli davranacağını, gabine uğramayacağını, bilgi sahibi olduğunu öngören yapı platformların büyümesi ile birlikte hizmet sağlayıcı tacir ve platform sahibi tacir olarak ikiye ayrıldı. Örneğin Trendyol’da mağaza açan Adidas, Nike gibi firmalar ile Trendyol arasında asimetrik bir ilişki oluşurken ismi henüz duyulmamış net satış rakamı oldukça düşük, küçük ölçekli satıcılar da bu asimetrik iletişim içinde mağaza açmaya, satış yapmaya ve o platformun orta ve büyük ölçekteki hizmet sağlayıcıları ile benzer koşulları kabul ederek var olmak adına ticaretini bu şartlarda sürdürmeye devam etmesi söz konusu oluyordu. Bu rekabet hukuku açısından tartışılması gereken bir husus yaratmaktaydı. B2B ilişkilerde zayıfı koruma adına kazuistik bir düzenleme yapılmış oldu.

Burada ölçülülük ilkesi açısından baktığımızda önemli bir husus da net işlem hacmine göre lisans ücretinin belirlenmesi durumudur.⁴ Somut yaklaşımdan uzak, iptal ve iadeli

⁴ SANLI K C, BAŞ K, E-Ticaret Kanunu Değişiklikleri: Rekabeti Koruyor mu Yoksa Rekabeti Engelliyor mu? MÜHFD-HAD C. 30, S. 1, Haziran 2024 s. 265

dahi dahil etmeden yapılan bu hesaplama öngörülebilir olma ilkesi ile çelişmektedir. Boyner örneğinde olduğu gibi bir ETAHS hem de ETHS ise muhasebeleştirilmesini neye göre yapacak ve faaliyetlerinin aynı ve benzer pazarda olması hususuna neye göre bakılacak belli değildir.

Ancak konuya kanunilik ilkesi açısından bakarsak burada düzenlemenin kanuni bir dayanaktan kaynaklanması nedeniyle kanuni olduğunu ve Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilinceye kadar da uygulanabilirliğini göz önüne almamız gerekecektir.

Sonuç olarak; elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılara getirilen elektronik ticaret lisansı uygulaması Anayasal incelemeden geçmiş kanunilik ilkesine uygun bir düzenleme olsa da büyümeyi durdurması, serbest piyasayı ve rekabeti engellemesi, ölçüsüz bir şekilde kaleme alınması, a tipik yükümlülükler barındırması nedenleriyle yeniden incelenmesi ve hukuki ve teknik süreçlerinin en baştan kurgulanması gereken bir düzenlemedir.